

- DNB BANK ASA
Returadresse Pb 1600 Sentrum 0021 OSLO

Finansdepartementet
v/Finansminister Siv Jensen
Postboks 8008 Dep

0030 Oslo

Vår ref.
CEO0/FB/RB/

Deres ref.

Dato
OSLO, 4. september 2018

Høringsmerknad – gjennomføring av EUs kapitalkravsregelverk (CRR CRD IV) – vedrørende automatiske restriksjoner ved brudd på bufferkrav

Jeg viser til Finansdepartementets høring 30. mai 2018. Høringsfristen gikk ut 30. august 2018. DNB ønsker å understreke viktigheten av å videreføre gjeldende norsk rett med hensyn til når automatiske restriksjoner skal inntreffe ved brudd på kapitalbufferkravene. Jeg ber om at vårt syn kan tas med i departementets behandling av Finanstilsynets utkast til forskriftsendringer.

Gjeldende rett

Det fremgår av forskrift 22. august 2014 nr. 1097 om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften) del III § 7 at automatiske restriksjoner (herunder utbytte og bonuser) på ulike disposisjoner inntreffer dersom en institusjon ikke oppfyller summen av kombinerte kapitalbufferkrav og minstekrav til kapital. Det kombinerte kapitalbufferkrav er fastsatt til å være summen av krav til bevaringsbuffer, systemrisikobuffer, buffer for systemviktige finansforetak og motsyklisk kapitalbuffer som angitt i finansforetaksloven § 14-3.

Videre har departementet i et brev 16. mars 2016 til Finanstilsynet blant annet presisert at det etter gjeldende norsk rett inntreffer automatiske restriksjoner kun ved brudd på pilar I-kravene, men at dette ikke er til hinder for at Finanstilsynet, med hjemmel i finansforetaksloven § 14-6, treffer vedtak om restriksjoner ved brudd på totale kapitalkrav.

Gjeldende rett synes å bygge på CRD IV-direktivets artikkel 141, hvor definisjonen av «combined buffer» er knyttet til direktivets regler om kapitalbuffer «CHAPTER 4, Capital Buffers», som artikkel 141 er en del av. Det er ingen henvisning til pilar 2-krav i disse bestemmelsene. Dette har departementet også understreket i brev 15. januar 2016 til Finanstilsynet.

Finanstilsynets forslag til endringer

I Finanstilsynets utkast til forskriftsendringer foreslår tilsynet i punkt 4.2 å endre gjeldende rett med hensyn til når slike restriksjoner skal inntreffe. Finanstilsynet skriver: «Finanstilsynet foreslår å endre denne praksisen, slik at pilar 2-kravet teller med i nivået for når automatiske restriksjoner på utbytte mv. inntreffer. En slik praksis er i tråd med EU-kommisjonens forslag til endringer i direktivet. Dette vil også bidra til å unngå uklarhet om de ulike kapitalelementene i vurderingen av bestemmelser etter krisehåndteringsdirektivet. En slik praksis vil også være i samsvar med de prinsipper som etter Finanstilsynets vurdering ligger til grunn for bestemmelsene om tidlig inngripen i den nye lovgivningen om krisehåndtering, jf. finansforetaksloven § 20-11 og merknadene til denne i Prop. 159L (2016-2017)».

Tilsynet foretar imidlertid ingen gjennomgang eller tolkning av bestemmelsen i direktivet (CRD IV). Konsekvensene for børsnoterte finansforetak av å endre gjeldende rett på dette punkt synes heller ikke å være vurdert.

Vår merknad

En endring av gjeldende rett og terskelen for når automatiske restriksjoner skal inntreffe, kan få alvorlige konsekvenser for børsnoterte finansforetak.

Prising av hybridkapital (Additional Tier 1 kapital) er spesielt sensitiv for innslagspunktet for automatiske restriksjoner. Muligheten for at utsteder ikke kan betale rente er noe investorene i dette markedet er særskilt opptatt av og krever betalt for. Med liten buffer til innslagspunktet for automatiske restriksjoner stiger prisen utsteder må betale betydelig. Da DNB utstedte hybridkapital i 2015 og 2016 var hovedtemaet i alle investormøtene avstanden til innslagspunktet. DNBs hybridkapital handlet på dette tidspunkt til betydelig høyere rente enn sammenlignbare nordiske konkurrenter hvor avstanden til automatiske restriksjoner var høyere. Etter Finansdepartementets presisering i 2016 om at pilar 2 ikke inngår i terskelen for automatiske restriksjoner har DNBs utestående hybridkapital gradvis blitt reprimert og ligger nå på nivå med våre konkurrenter.

Det er fortsatt stort fokus på dette forholdet i markedet. I en markedsanalyse fra UBS vises at DNB i dag har 3,31 prosentpoeng buffer (dvs. 331 basispunkter buffer), SEB har 8,24 prosentpoeng buffer og Danske Bank har 4,90 prosentpoeng. Dette reflekterer ulike regimer for beregning av risikovektet volum og fordeling av kapitalkrav i hhv pilar 1 og pilar 2, og hvor pilar 2 kravene i de andre landene så langt er unntatt fra automatiske restriksjoner (Sverige og Danmark).

Basert på sammenlignbare størrelser, er vår vurdering at DNB er den best kapitaliserte storbanken i Norden. Hvis pilar 2 inkluderes i kapitalkravene for når automatiske restriksjoner inntreffer i Norge, vil DNB og andre norske finansforetak få betydelig lavere buffer enn våre konkurrenter. Investorer vil da vurdere at hybridkapital i norske finansforetak er mer risikabel enn i andre land, med økt risiko for at rentekupongene ikke blir betalt. Dette vil selvsagt påvirke prisen norske finansforetak må betale, men vil også ha stor effekt på tilgang til slik kapital. Særlig vil tilgangen bli begrenset og prisen vesentlig høyere i urolige/usikre tider når kapitalen trengs som mest.

Finansdepartementets syn i brevet fra 2016 er kommunisert i kapitalmarkedene internasjonalt og lagt til grunn av investorer i hybridkapital i norske finansforetak.¹ Hvis Finansdepartementet endrer gjeldende rett fra 2016 vil det få tilbakevirkende kraft for allerede eksisterende kapital, og således bli mottatt svært negativt i internasjonale finansmarkeder. Finansforetak er i særlig grad avhengig av tillit og forutsigbare rammebetingelser. Det gjelder ikke minst norske foretak som opererer i en liten, åpen økonomi der internasjonale markeder og investorer er viktige.

Finanstilsynet har tidligere anført at departementets lovforståelse med hensyn til automatiske restriksjoner ikke vil være i tråd med en uttalelse fra EBA («opinion») 16. desember 2015. Til dette har departementet i brev 16. mars 2016 svart at lovtolkningen ikke er til hinder for at Finanstilsynet, med hjemmel i finansforetaksloven § 14-6, treffer vedtak om restriksjoner ved brudd på totale kapitalkrav. Det kan synes som om departementet har vurdert og tatt i betraktning de konsekvensene det vil kunne ha for bankene dersom terskelen for automatiske restriksjoner økes til å inkludere pilar 2-krav.

Finanstilsynet har i høringsnotatet nå anført at EU-kommisjonen har foreslått endringer av «praksis» for automatiske restriksjoner. Det synes ikke fornuftig å forskuttere utkast til regler fra EU-kommisjonen som ennå ikke er endelig vedtatt i Rådet og Parlamentet når dette kan få alvorlige konsekvenser for norske banker og uten at det er foretatt en vurdering av hvordan dette kan slå ut.

På bakgrunn av at det i EU er varierende praksis med hensyn til offentliggjøring av pilar 2-vurderinger og pilar 2-krav, bør departementet vente med å gjøre store endringer i det systemet med enkeltvedtak for pilar 2-krav som nå er innført i Norge. Ikke alle EU-land har et system hvor pilar 2-kravet fastsettes som et formelt krav. Pilar 2 prosessen synes da heller å være basert på en dialog mellom tilsynsmyndigheten og foretaket.

¹ "In Scandinavia, the view is that capital can fall to minimum Pillar 1 requirements plus additional safeguards such as capital conservation buffers, before investors incur losses. Additional capital requirements ordered by national watchdogs, known as Pillar 2, shouldn't be included in the mix"... "If the sum of the Pillar 1 and Pillar 2 is breached, this does not trigger automatic restrictions under CRD IV, even if the Pillar 2 requirements have the force of an order, according to the Ministry of Finance's interpretation of the law," Emil Steffensen, deputy director general at the Norwegian Financial Supervisory Authority, told Bloomberg by e-mail" (Bloomberg 25.02.2016)

Dette vil således heller ikke være en del av et transparent system med automatiske restriksjoner. Norske myndigheter bør derfor være varsomme med å innføre regler som kan ramme norske finansforetak og kapitalmarkedet på en negativ måte, og som skaper usikkerhet for utstedere, aksjonærer og långivere.

Jeg ber om at disse synspunktene hensyntas i departementets vurderinger, og vil naturligvis være tilgjengelig dersom det skulle være behov for å utdype DNBs *synspunkter*.

Med vennlig hilsen
for DNB Bank ASA

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Rune Bjerke', written in a cursive style.

Rune Bjerke
Konsernsjef

